

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Cataluña: 10 pesetas al mes, 30 al trimestre, 100 al semestre, 200 al año.
Extranjero: 15 pesetas al mes, 45 al trimestre, 150 al semestre, 300 al año.
Quota de 30 números. 90 céntims.

La Veu de Catalunya

5cent.

Redacció i Administració:
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPRESSA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184
Anuncis, esmenes, comunicacions i reclamacions a preus convencionals. Per la publicació de lletres i avisos de mortuorials fins a les 12 hores de la tarda. Per la publicació del matí, fins a les 12 hores de la matutina.

Any XXII núm. 4,800

Barcelona: Dijous 19 de setembre de 1912

Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: L'aparició de la Verge en la Saleta.—Sta. Constantia, m.
Sant de demà: Sta. Eulàlia i els fills, mrs.—Quaranta Hores: A la capella de St. Antoni Abat, de Parecels—Hores d'exposició: 24 h. de 9 del matí a 9 de la tarda.—Demà: A la mateixa capella.—Cort de Maria: Ntra. Sra. del Roser, a St. Cugat o a Montesid.—Demà: A la capella de la Glòria, a la capella de Maria.—Misses d'avui: St. Genaro i compa., mrs.; c. vermell.—La de demà: Sant Eulàlia i companya, mrs.; c. vermell.—A la capella de Maria: Avui, dia 18, Torà de St. Lluís Gonzaga.

Observatori Meteorològic de la Universitat.—Director: E. Alcobé. — 18 de setembre
HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí i 4 tarda.—Baròmetre a 0' y al nivell del mar: 767.0; 767.8.—Temperatures: Màxima, 27.9 sol; 27.2 ombra.—Mínima: 17.9 ombra; 13.0 reflector.—Temperatura a la ombra: 20.0; 21.0.—Puntes a les 24 hores: 0.000.—Alçada evaporada en mil·límetres: 2.32.—Graus d'humiditat: 79.38.—Direcció del vent: S. S. E.—Velocitat del vent: 11 km.—Ratell del cel: cobert, serà.—Núvolos: Classes: C. N. K. K.—Cantitat: 0.1; 0.1.
Sortida del sol: 5.59.—Pòst: 7.36.—Sortida de la lluna: 4.16 u.—Pòst: 11.57 L.

PARIS-BARCELONA-EXPRESS

Nou servei ràpid de luxe diari des del primer de setembre de 1912 entre Barcelona, Perpinyà, Narbonne, Carcassona, Tolosa, Limoges, Orléans y París-Quai d'Orsay, compost de:

- Cotxes-salons
- Cotxes-Litls
- Salons-litls de 3 llits, compartiments de 2 llits i compartiments de lliteres, de Cerdère a París-Quai d'Orsay, y de París-Quai d'Orsay a Port-Bou.
- Cotxe-Restaurant

Cerdère a Tolosa y de París-Quai d'Orsay als Aubeis, de Tolosa a Narbonne y de Port-Bou a Barcelona.

Suplements a pagar per seient ademés del preu del bitllet de primera classe.

De Barcelona a Cerdère, per seient de Cotxe-saló, Ptas. 8'75

	Salons-Litls	Compartiments de 2 llits	Liters
De Cerdère a París-Quai d'Orsay,	54 francs 35	36 francs	20 francs

HORARIS

ANADA	TORNADA
Barcelona	S. 14.16
Port-Bou	A. 17.47
Cerdère	A. 18.30
Perpinyà	S. 19.22
Narbonne	S. 20.33
Carcassona	S. 21.47
Tolosa	A. 23.22
Limoges	S. 23.37
París-Quai d'Orsay	A. 10.41

En el recorregut Francès, de Cerdère a París-Quai d'Orsay y de París-Quai d'Orsay a Port-Bou, porta aquest tren ràpid cotxes grans de passadís de les tres classes.

Avis important.—En previsió de variacions en els horaris o en la composició del servei, consultis en les Estacions els anuncis oficials exposats al públic.

Dr. E. Perearnau
dels Hospitals de París. Vies urinàries y castralgia
Plaça Urquiza, 2, 1.º De 12 a 1 y de 5 a 6, festes del dia

Adobs Espinás
Rambla del Centre, 37.—Fàbrica a Sans

ESTOMACAL

Con el Elixir Saiz de Carlos
securan las enfermedades del estómago e intestinos, aunque tengan 30 años de antigüedad y no se hayan aliviado con otros medicamentos. Cura las acedías, dolor y ardor de estómago, los vómitos, vértigo estomacal, dispepsia, indigestiones, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, flatulencia, cólicos.

DIARREAS

disenteria, la fetidez de las deposiciones, el malestar y los gases. Es un poderoso vigorizador y antiséptico gastro-intestinal. Los niños padecen con frecuencia diarreas más o menos graves que se curan, incluso en la época del destete y dentición, hasta el punto de restituir a la vida a enfermos irremisiblemente perdidos. Lo recetan los médicos.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID
Se remite folleto a quien lo pide.

Grandios principal
luxosament decorat, gran terrassa, jardí ab sos safreigs quarto de planxa, etc. Carrer Bailen, 38.

Tusquets y C. S. en C. Banc Borsà
Valors y cupons.—Rambla del Centre, 9
Negociem els cupons Interior y Amortizable 4 per 100. Municipals, Carbons, Foments, Cotxes, Alacants, veniment primer de octubre pròxim.

E. Prat de la Riba

La Nacionalitat Catalana

SEGONA EDICIÓ
Un vol. de 152 pàg., de 20 x 13 cm., en excel·lent paper vergé
Edició popular: 50 cts.
Ab cobertes a dues tintes y el retrat de l'autor: 1 pta.
DE VENDA EN LIBRERIES Y BOTIGUES D'IMPORTACIÓ EN AQUESTA ADMINISTRACIÓ

MASTIC VEGETAL
INALTERABLE
Fórmula Tobella
Para toda mena d'empells y feridas de las plantas
Pot usarse sempre y no danya may.
S'aplica ab un pinzell, en fret.
Primcesa, 11, pral.—BARCELONA

S. Marsans Rof y Fills
Valors, Cupons, Girs, Cambi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

COLEGI DE SANT JORDI

Fundat l'any 1898 per
En Francisco Flos y Calcat
1.º y 2.º ensenyant y Comerç. Incorporat al Institut General y tècnic. D'ensenyament de parvuls.
Idiomes ab pràctica diària del Castellà y Francès.—Espanyol, anglès y ventallat. Espayosa terrassa-jardí para jocs instructius y gimnasia sueca y ritmics.—Gran sala para proyecciones luminosas y para exercicis físics mentals.—Alumnes exteriors y a mitja pensió.
Servei de cotxe.—Obertura 18 de setembre
Lauria, 45, pral. y 1.º y Passatge Permanyer

Terreno céntric a Sant Martí
en venda, 280.000 pams, formant un solar urbanisat, ab tres fatxades entre la carretera de Mataró y carrer de Lluís i Rambla del Triomf y carrer de Luchana.
Informar: Passatge de Gràcia, núm. 105, pral.

Futurs de cotó
A. Gabarró Garcia.—Lauria, 33.
Telèfon 2.331. S'accepta ordres al mercat a de Liverpool, Nova York y Nova Orleans.—De l'arbitratge explicatiu y detallat

M. Perelló
Professor de l'Academia Granados, curs de Violí y liçons particulars. PASSAGE DE GRACIA, 21.

COLEGI DE CATALUNYA

Benehit especialment per S. S. el Papa Lleó XIII
Dirigit per les professores donya Josepha, donya Francisca, donya Remy y donya Carme Ferrán, ab la cooperació de distingits professors.—Director espiritual.
Classes de Comerç pràctic a càrrec de l'Academia Cots
CLARIS, 31, PRAL Y PRIMER

Al Dia

La vaga dels ferroviaris

Anables lectors no fan l'honor de llegir la meua opinió sobre la posició de la vaga dels ferroviaris catalans, estranyant-se de que, essent aquesta la qüestió més important del dia, no n'escriuigüé quicòm.

M'escusaré per mi son aquests, i no puc dir que no s'ha de parlar. Els diaris han de fer informació i cada lector ha de jutjar la qüestió com millor li sembli. Es massa important una vaga de carrits perquè s'hi s'antivegui a assegurar-la o a no fer-la. Un error podria causar molts perjudicis al qui posés coïncidència en la pròpia.

Però ja que'n parlo, deixem-ne a part una cosa y es: que ni per bé ni per mal, cal fer-se massa del aspecte que presenten les relacions entre els ferroviaris y la empresa en les que el Govern fa d'home bo. Desde'l primer dia que veig que'l pot és entre la secció catalana y la Federació Nacional ja's va veure quelcom en el cas Mallofret.

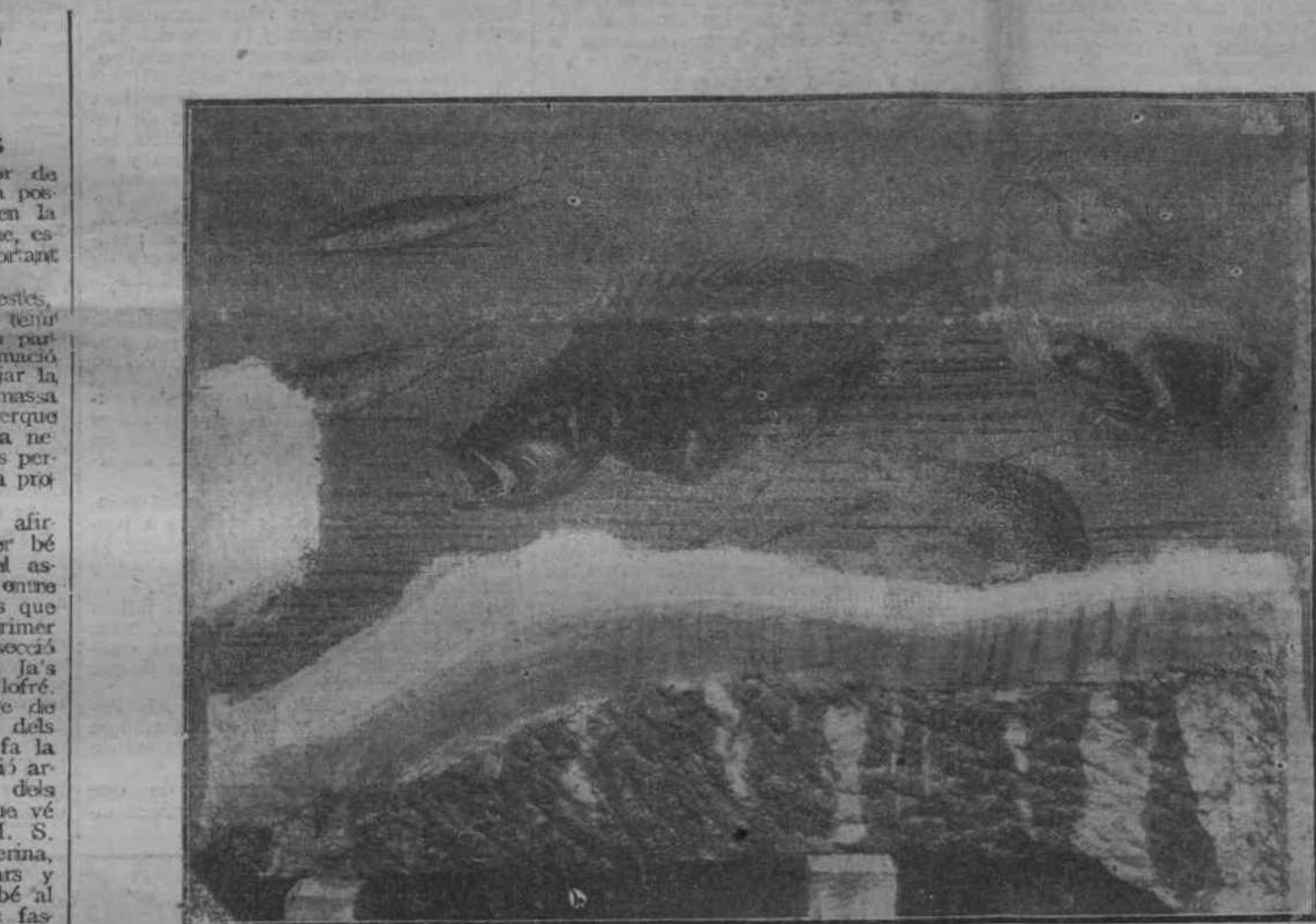
Si la nota oficial del ministre de Foment, que desaval les peticions dels ferroviaris y les concessions que fa la companyia, fa creure en una solució armada, encara que dependent dels acords que deuria prendre'l mes que vé el Consell d'administració del M. S. y A., és a dir, una solució interna, l'actitud de l'Assemblea del dímars y dels dotats que no arriben ben bé al públic—però que la concessió me fa pensar en que la vaga es indefinible y de conseqüències desconegudes. Els factors principals del conflicte, ara com ara, no són les peticions justes dels uns, precipitades pòr les altres, que fan els ferroviaris: són d'organització, de poder, de prova. Algú cuida d'empassar-se en els obres, especialment entre l'alt personal del tràfic, que s'imponeix la vaga. D'aquí l'entusiasme per ella, creyent-la pura y simplement un acte per la millora del personal, encara que als més no s'els amaga lo exposat de la decisió y la transigència que per la organització ferroviària s'ha de fer de la vaga, per la qual, encara que compta ab capital de resistència y ab promeses de nous ingressos en la caixa social, no sé si es té prou preparada la secció catalana.

Aquest moviment obrer compta ab molts simpatitzants entre la opinió, es cosa innegable: en la opinió hi ha sempre una gran antipatia per les empreses carriteres per desconeixement de les condicions ab què's presta el servei y l'arquet tohom el considera un negoci diferent de tots els altres, un negoci en el que no més s'ha de mirar el gust del públic y no els lleugers interessos dels accionistes. Però aquestes simpaties desapareixeran per egoisme, així que's planteja la vaga y vinguin els perjudicis generals que la desorganització dels serveis ha de portar.

Lavors la opinió no's recorda de que els obrers carriters són els qui treballen més, ab gran exposició, y mal pagats. Però recorda de que un tren arriba mitja hora tard, o una mercaderia s'entreté més dies que d'ordinari.

Jo crech que, avuy per avuy, no pot dir-se si la setmana entrant hi haurà o no vaga de carriters. Jo no m'aturo a dir que soch optimista a estones y que no sé pas ben bé lo que convé més, ni que les coses en tots sentits: que hi hagi vaga o que no n'hi hagi.

Y ja he escrit sobre la vaga dels carriters, per prech d'amables lectors, dient per demà el tractat de les peticions entre radicals que, coh totes les manifestacions bulgarques de rotunditat, exigim un remey prompte y també radical.

Mosaich descobert darrerament a Empuries

S'ha trobat a Empuries un mosaich interessantíssim. És un emblema, mosaich de petetissimes peces de colors reproduint un model pictòric, seguint totes les seves línies complicades y tots els matissos de sa coloració: opus vermiculatum. Aquestes obres prenen com assumpte els variats temes alexandrins y especialment escenes de paisatge o marines. Se treballaven pels mosaicistes, tal com avuy els de Roma en llurs tallers, incrustant les peces en petit mosaich sobre lloses de marbre o de pedra, y els transportava'l comerç desde l'Orient grec y d'Itàlia per tot el món romà, font eren considerats com un objecte luxós que's colocava al centre dels paviments, rodejat de mosaich geomètric de peces més grosses (opus tessellatum) y de materials de menys valor. El trobat a Empuries, fora de son lloch, servint de tapa a una cisterna, representa'l mar; per entre les aigües se mouen diversos peixos y crustacis: els pescadors d'Empuries hi han reconegut especies que cada dia ells estremen d'aquelles costes de la Catalunya grega: la escorpaia, la morena, la boga, el gratonell, la llagosta, de la que resten solcs les antenes. Un marinet sobre una roca ha caçat una gauba. Les dimensions d'aquesta troballa, que paga de sobres una campanya d'excavacions, són les de 0'80 x 0'60. Els emblemes esdevenen usuals al Occident desde'l segle I abans de J. C. fins a la fi del període augustal (segle I de J. C.)

comissió d'Ensanxe, unes parets que indugudament havia aixecat un propietari Moncal, però no'n pogueren sortir per la molta oposició que hi hagué a tal millora.

L'oposició vingué d'alguns regidors que alegaven que's llevaven a mitgdia, y, per lo tant, necessitaven a que a les tardes hi haguessin emplaats als negociants.

La comissió de Governació no ha pogut concedir la Banda municipal per la funció de toros organitzada pels alcaldes de barri, perquè ha d'anar a tocar el mateix dia a la festa major de la Barceloneta.

La comissió ha començat els treballs per la confecció del presupost parcial.

Recordem que ja ho provaren el senyor Salas Aron y després l'alcalde senyor Moncal, però no'n pogueren sortir per la molta oposició que hi hagué a tal millora.

L'oposició vingué d'alguns regidors que alegaven que's llevaven a mitgdia, y, per lo tant, necessitaven a que a les tardes hi haguessin emplaats als negociants.

La comissió de Governació no ha pogut concedir la Banda municipal per la funció de toros organitzada pels alcaldes de barri, perquè ha d'anar a tocar el mateix dia a la festa major de la Barceloneta.

La comissió ha començat els treballs per la confecció del presupost parcial.

Municipi

El recor de la Mercè ha dirigit a l'alcalde y a l'Ajuntament la invitació acostumada per l'ofici del dia 24. Les brigades municipals van tirar a terra ab al matí, segons acord de la

La tragedia del Japó

De la mort del general Nogi

La força d'una tradició. — Qui era en Nogi De la guerra rus-japonesa

Com es sabia, el comte y la comtesa de Nogi se varen suïcidar en el moment en que's disparaven canònades anunciant la sortida del palau imperial de les desfilades mortals del Mikado, Mutsuhito. L'opinió europea, poch atenta a les costums japoneses, o bé desorientada, en gran part, respecte la subsistència de la gran força de la tradició japonesa, no va entendre a què podia obeir la trágica determinació dels comtes de Nogi. Les informacions extensíssimes de la premsa anglesa y nord-americana donen detalls y sensacions clarament el caracter del acte que no fou un suïcid vulgar, sinó un tribut pagat a l'antiquíssima tradició japonesa pel apassionat súbdit del Mikado, el comte de Nogi.

El dia abans del enterrament del Mikado, el comte de Nogi y la comtesa se feren retratar en el jardí de llur residència. El comte, a més, nua a vestir a sos amichs més íntims, a pendren comiat, sense, com es natural, dirlos res de les intencions que tenia. Entre altres, visità al príncep Yamagata y al president del Consell privat. Sembla que'l príncep sospitá quelcom pel tò de les paraules del comte, de tal manera que li va dir: «Espero que, malgrat el vostre sentiment, no vos morireu pas.» El general Nogi no contestà.

El mateix dia del enterrament el comte de Nogi assistí a la primera part de la cerimònia. Visità la cambra mortuòria abont hi havia el cadavre del Mikado. Tornà a sa casa, un modest edifici a Akasaka, y abont començà a preparar-se vestiment completament el trajo nacional japonès y's prengueren una beguda de comiat, feta ab saké, en unes copes present del difunt emperador, el retrat del qual hi estava pintat sota esmalt. El comte se clavà al pit una espasa curta y la comtesa s'apunyalà'l ventre en el mateix moment en que'l comte, ab llurs estròps, anunciaven la sortida de la professó funeraria del palau imperial.

El comte de Nogi, seguint també una tradició japonesa, abans de matarse se va fer, ab la punta de l'espasa, una creu sobre'l ventre, aixecant-se la pell.

Se trobà una carta, al costat de son cadavre, dirigida al emperador, dient que no volia sobreviure a la mort del seu Mikado.

Aquesta tragedia ha produït en tot l'imperi una impressió extraordinària. Així el més gran dels emperadors japonesos, Mutsuhito, ha baixat a la tomba seguit del més gran dels seus generals, el comte de Nogi, qual anomenada s'ha via escampat per tot el món, després de la presa de Port-Arthur, terme d'un dels sistis més cèlebres que ha registrat la Historia.

Aquest tràgic episodi prova que les creences y les costums del vell Japó són infinitament més fortes que la civilització moderna que ha acceptat tan fortes, que no, sab com calificar la sublim devoció de la noblesa japonesa al seu senyor.

Cal tenir en compte que el «cham-kiri» japonès no era'l castich d'una falta, sinó un privilegi d'honor, d'un honor que constituïa un dever, a la mort del senyor, d'acompanyar-lo a l'altre món, per poder seguir prestant fidelíssims serveys. An aquest honorable dever l'antiga noblesa japonesa no hi mancava may. Antigament els «samurais» (els nobles) morien quan moria l'emperador y els homes d'espasa dels nobles també morien tots junts ab ells.

Cada japonès noble, desde sa joventut, anava practicant-se en l'art d'acabar sa vida quan l'hora li fos arribada; devia mirar serenament cada un dels actes de sa darrera hora; tenia que acomodar-se a un ritual fixat; fins s'hi destinava un odió antiquíssim que formà així el caracter dels guerrers japonesos y els feu conquerir l'altre país que avuy tenen en el món.

Es un fet estrany y curiós, el que precisament aquest darrer emperador ha gués publicat un edicte especialment en caminat a reprovat aquesta tradició costum del «cham-kiri». En 1888 fou definitivament prohibit, però durant la guerra rus-japonesa no's pogué evitar que la soldats japonesos, al trobar-se en perill d'ésser apresats per l'enemic, casi tots se matessin. El mateix general Nogi va donar una ordre privant el «cham-kiri», durant els sancionats combats davant de Port-Arthur.

Recordarà casi tothom encara la missió difícilíssima que s'encomana al general al encarregarli la presa de Port-Arthur. Ben pocs generals haurien sigut capassos de realitzar, dirigint ses tropes fins a la conquesta definitiva de la plaça a costa de tantíssimes vides que costà l'assalt y ocupació del cèlebre turó dels 203 metres.

El comte Nogi hi tenia dos fills en aquella guerra. El primogènit va morir gloriosament en la batalla de Nanshan, davant de Port-Arthur. L'Estat Major del exercit japonès volgué fer lo possible per evitar al seu general en quefe la mort de l'últim y únic fill que li quedava y disposà que'l jove oficial figurés en l'Estat Major y en el lloch ahont hi hagués menys perill. Al cap d'uns quants dies el general Nogi se'n adonà y digué que allí tant homes morien pel Japó la seva pròpia família hi havia d'anar al davant y va treure a son fill d'aquell lloch de major seguretat en que's trobava, y portant una comunicació al seu pare, general en quefe, son fill, l'oficial d'Estat Major, va caure mort al atac y presa d'aquell turó dels 203 metres.

Quan la trágica nova arribà al general Nogi, aquell pobre pare que's quedava sense successió, no va fer la més petita demostració de dol davant de l'exercit que comandava. Però a la nit, al trobar-se dins la tenda de campanya, els seus ajudants varen oïr com plorava silenciosament.

El comte Nogi, era un japonès veritable, animat a tot'hora del esperit tradicional nacional. La seva mort ens diu, al començar el segle XX, un record de l'antiga cavalleria japonesa del temps del «Genji» y Hei». El era membre del «Choshu clan» y la seva muller, la comtesa pertanyia al «Satsuma clan». L'esperit del vell Japó vivia orgullosament en l'un y en l'altra.

Ell era un dels homes de caràcter més dolç y cavalleresch; era un «samurai» de la vella escola, tot y essent mestre en totes les arts de la guerra moderna; y ella, la comtesa, estava animada del mateix esperit cavalleresch que'l seu marit.

A Europa podrà sorprendre que'l comte y la comtesa Nogi estessin tan influïts per les velles tradicions, però això està perfectament comprés en el Japó. Hi havia, després, un altre poderós motiu que explicava potser aquest darrer tribut del general al Mikado, y es la gran veneració que per aquest tenia. Així el príncep calmos, concentrat en si mateix, no fou ben comprés més que per les persones que hi tenien directa y íntima relació. La gran influència que exercia, provenia de quelcom més que del simple accident d'haver nascut en el sol imperial. L'acte de devota veneració del general Nogi ens demostra com, quan els generals y els amiralls, durant la guerra rus-japonesa atribuïen llurs victòries a les virtuts del emperador, significaven quelcom més, en aquelles frases, que un homenatge o una adreça.

Un període anglès acaba de publicar un article sobre la trágica mort del héroe de Port-Arthur, y hi dóna les següents paraules que, naturalment, no podem comparar, per anarhi involucrat un elogi del suïcid: «El general Nogi fou gran en vida, però potser que ho hagi sigut en cara més en sa mort. Els seus ha deixat un exemple de propi sacrifici, que pot sempre l'emulació y convençió al món

de la fonda afeció ab que'l sobirà era estimat per aquells que'l coneixien bé. És, certament, per la seva opció en No g'heviat sempre l'error horisisme final) que'l Japó ha sigut fet com es.

Polítiques

Varies

—S'ha dissolt la «Joventut Radical Gracienca».

—El periòdic de Madrid «España Libre» donarà'l nom pel de «La Nación» i seguirà essent l'orgue dels republicans reformistes.

—Ha arribat de Puigcerdà, ahont hi ha passat l'estuadi, el senador don Emili Junoy.

—Ha marxat a Madrid i tornarà aviat a Barcelona l'ex-governador don Angel Ossorio y Gallardo.

La "manzana de la discordia"

La interessant illa de cases del passeig de Gràcia, entre'l carrer del Consell de Cent i d'Arad, que tots els barcelonins coneixen ab aquest nom, està a punt de ser completada.

En pocs anys han sigut reedificades quasi totes les cases que comprenen el costat del passeig de Gràcia, d'aquella illa i en la construcció de les seves arxitectes fabuloses s'hi han luit alguns dels nostres més eminents arquitectes, en Puig i Cadafalch, en Gaudí, en Domènech i Montaner i l'enric Sagrera.

Donchs, bé: acabem de sapiguer que un afortunat home de negocis d'aquesta ciutat ha adquirit la casa núm. 39 del passeig de Gràcia, propostant enderrocar-la i construir-la de nou, i encarregat la direcció de les obres an algun arquitecte il·lustre que fassi una façana que pugui manegar la rivalitat de les demés cases veïnes.

Desaparició d'un notari

Abans d'ahir donàvem la notícia de la desaparició del notari de Sant Feliu de Llobregat, persona conegudíssima en aquesta ciutat.

Fins a l'hora present s'ignoren tota mena de detalls sobre aquesta desaparició, i mentres uns opinen que s'ha tractat d'una mort voluntària, altres creuen que bé podria ser que hagués marxat al estranger.

Se fan els treballs corresponents per averiguar-ho. Nosaltres, per tractar-se de un afer de caràcter íntim, no volem insistir sobre'l mateix.

Govern civil

De sanitat

Per no haver realitzat les reformes ordenades per la Inspecció provincial de Sanitat simposen multes de 25 pessetes a 19 industrials veïns de Berga.

S'adverteix a l'Ajuntament de Tiana que el Laboratori municipal en projecte de reunir les condicions exigides per los R. O. del 12 de març de 1909 i 14 d'agost de 1910.

S'informa a l'Ajuntament de Parets que en el cas de boyes abandonades que siguin perilloses deu procedir a cumplir lo disposat en R. O. de 20 de juny de 1885.

S'autoritza l'embarcament en el vapor «Pio IX» del metge interí don Manuel Blanquet.

Se remet a la Inspecció de Sanitat exterior una instancia dels consignatarris del vapor «Iliria».

Passa a informe de la Comissió provincial l'expedient sobre construcció de un nou Cementiri a Tiana.

Visites

Van visitar al governador el president del Centre Maiorquí per anunciar-li la arribada d'una excursió de maiors queixos a Barcelona el pròxim diumenge. També va visitar-lo el representant don Maxímer per anunciar-li que dit senyor arribaria a Barcelona fent tamborelles i demés brometes, ab el fi de treure una pel·lícula de la seva entrada triomfal a la ciutat.

L'arribada d'aquest senyor no ha permès ferla pública el governador segurament per evitar aglomeracions al carrer. La notícia vam saber-la una hora abans d'arribar.

Ademés ha visitat al senyor Portela el president de la Societat de Geografia comercial.

Descarriament

El capità de la guardia civil de Sabadell, de servei en la via ferrata, comença al governador que, a dos quarts de dues de la matinada d'ahir, entre Montseñor i la foradada de la Talla, el tren de mercaderies número 1.250, carregat per la Energía Eléctrica, descarrià descontrolat tres vagons i resultat ferit lleument el conductor.

La via va quedar interrompuda durant la reparació uns 12 hores en que la comunicació s'ha fet per trasbord.

A les 8.20 la via ha quedat desembrada.

Instrucció pública

Han sigut nomenats mestres interns de Barcelona, Sabadell, Mòvil, Reñins, Vacarisses i Suria, respectivament, Josep Forcadell, Cristòfol Sagarra, Aureli López, Martí Font, Domingo Meny i Jaume Mimó.

Capta

Don Sebastià Jofre ha entregat al governador la quantitat de 234.30 pessetes producte de la capta organitzada per la Joventut Fraternal del Districte II a benefici de les víctimes de la galerna del Cantàbric.

Sustracció

Don Josep Benet i Folguera, propietari d'un taller de llibres ratllats i requadernacions de la Rambla de Catalunya, denuncia a la policia que des de alguns dies venia notant la desaparició de varis objectes en el seu establiment.

De les diligències practicades per la policia n'ha resultat la denúncia del carregat dels tallers, que s'ha declarat autor de les sustraccions i la del drapaire del carrer Amp. núm. 85, hont s'han trobat gran número de llibres de caixa i major carretes, carteres, ners d'hué, pells i altres efectes, que, junt ab d'altres, han sigut posats a disposició del jutjat.

Despectacles

MAX LINDER. — El conegudíssim personatge cinematogràfic, que ha debutat el dia 20 a Novetats, es va a Barcelona en companyia de la ballarina russa Napierkowskaja, també popularíssima per les seves peticions.

En Max Linder es home que, fora de la escena, vol passar desperçut. Però a Barcelona, no ho ha pas tograt. Ha anat pel carrer, i la gent l'ha conegut i l'ha senyalat ab el dit. Ha entrat en algun cine, posant-se al davant de tot, i el públic se n'ha adonat fressseguda.

Ans d'ahir estava malalt; desigiem que no sigui res.

En Napierkowskaja recorreia ahir al matí els indrets típics de Barcelona: la Plaça, als voltants de la Catedral, va

estar al Centre Excursionista i va entrar a casa d'alguns antiquaris. No es cert que això denota uns aficions reveladores d'una cultura escollida? A més, vesteix ab una elegància tan senzilla que es un contrast violent ab l'habilitament llampant, barroc i de mal gust de moltes altres artistes.

Demà, divendres, celebraran el seu benefici els professors que componen el quintet del aristocràtic Saló Doré, ab un esplendíssim programa que, sens dubte, cridarà molta concurrència, ja que, entre altres atraccions, hi pendrà part el Gran Guinyol Català i la petita transformista Centella. El benefici es dedica al Centre Aragonès i al públic en general.

Acabarà la festa ab el quadre de la «Jota», executat per la Rondalla gimnàstica i el popular «Mànic».

An el Teatre O'limpo—Ateneu Obre del Districte II, Mercaders, 48—hi va acudir, la nit del passat diumenge, un públic nombros que escoltava sovint en forts aplaudiments, prement l'excitació treball que en el drama «Magda», com en altra obra que s'estiguen, va fer la senyora Carme Buxadé, ab motiu del benefici que celebrava aquesta distingida actriu de la companyia del Sindicat d'Autors Catalans.

NOTICIES DE BARCELONA

Dinàmica atmosfèrica

El temps per avuy a l'Europa central i meridional.

Dimars plougué a Galicia, conques del Duero i Tajo, fins Andalusia occidental, ahont en algunes comarques les pluges foren torrencials. Les nevades arribaren a Aragó i Catalunya, sense donar més que petites gotelades en alguna comarca.

Ahí el temps era plujós en tota la península ibèrica occidental, i aquest regim continuà avuy, sense que la pluja arribi a les terres d'Aragó, Catalunya, València i Andalusia oriental, persistint les altes pressions d'Anglaterra i França fins al centre del continent.

D. PUIG.

El dia aparegué ahir ab el cel desembrat de núvols, brillant ab sol i tots els seus esplendors i disfrutant d'una agradable temperatura.

Cap a mitg matí sobtadament el cel s'emboirava, privantnos de veure el sol per algunes hores.

Josep Argemí Valls, de 84 anys, habitant Arquimedes, 22, baixos, passant a entrada de foch per la línia del Nord, terme de Sant Andreu, va ensopegar ab una travessa i va caure, tocat de cap a terra.

Tan fort fou el cop, que a pesar de haver sigut reculat i portat a tova pressa al dispensari, va morir pel camí.

A instances dels senyors Milán, germans, amos del magatzem d'objectes de escriptori, situat al carrer de Girona, núm. 52, el municipal 542 detingué a dos agerits junyons de 16 anys, Eusebi Garcia i Santiago Camps, indisciplinats.

Aquests minyons s'havien presentat ab un volat d'un dels clients del magatzem, demanant dues parides d'arícies, una valorada en 39 pessetes i l'altra en 200.

Obtingueren el primer paquet, i quedaren en tornar a recullir el segon. Entrentant s'averigué que'l volat era falsificat, i quan se presentaren a ferse càrrec del segon paquet, se trobaren ab que'l municipal se feya càrrec de ells i els duya al jutjat.

El maquinista del d'ich suran: Antoni Madrid, de 49 anys, caigué d'una regular alçada al voler baixar al pou de bombes a fer una estopaleta i va rompre tres costelles, ocasionant-se ade més ferides al cap i a l'orella dreta, ab esquençament del cartíll i probable fractura del còxix dret.

Va ser portat al Hospital Clínic. Les lesions son de gravetat.

Ahí tardà, un minyó de 18 anys, indisciplinat, entrà a un pis del carrer del Murillo i s'apoderà de 95 pessetes. En aquell moment tornava l'estadant: el lladre fugí, l'empeçà i ja donà fent grans crits, y dos serenos que passaven casualment l'agafaren al carrer de Blasso de Garay.

Ahí vespre va ser curat al dispensari de la Casa la Ciutat un noi de set anys, habitant al carrer del Rull, qui presentava una forta contusió al front, produïda, segons dique, per un cop de puny que li donà'l mestre del estudi municipal hont va.

Se'n passà denuncia al jutjat.

—Neurastènia, anèmia, debilitat general, sa curació ab el Mogenol. Demàns farmacies.

Va ser reculat al carrer de Sant Joan de Malta, prop de casa seva, Miquel Riera Martínez, de 19 anys, greument malalt, tant, que a poch d'ésser al dispensari, va morir d'hemiplegia, segons diagnòstic del metge.

La festa major de Sant Gervasi va seguir ab tota la seva esplendència.

Conforme diguéem, el nostre company i regidor per aquell districte, senyor Padellà, acompanyat del altre regidor del mateix, senyor Vallet, assistiren als oficis de la Bonanova i després a la processó, que resultà brillantíssima.

El diumenge, a la tarda, visitaren diferents carrers de l'esmentada barriada, com aixís la plaça de Cardona, junt ab els senyors Mañons i Pich, regidor i tinent alcalde respectivament del districte.

Ans d'ahir el senyor Padellà esgué a la plaça de la Bonanova presenciant les sardanes i després al ball organitzat per la colònia Bertran, a l'Avinguda del Tibidabo, essent rebut a tot arreu ab veritables frases d'afecte, essent molt obsequiat i quedant provades una vegada més les simpaties de que disfruta en el districte que'l va elegir.

—Exposició Girod, Riba, Estudis, 6. Relièges or Longines. Hora exacta.

El senyor Bisbe ha nomenat Eòdon com a Seny Cugat del Vallés al reverent Enrich Sacasas.

—Fosfo-Glico-Kola-Lectinat, cura debilitat. B. Domènech. Ronda Sant Pau 71.

Per la restauració de la Iglesia parroquial del Carme s'han rebut al Palau Episcopal 25 pessetes del doctor Miquel Horta.

—No confondre vint ab els mobles de jonch esmaltat. Fca. P. de Gràcia, 115.

El moços d'Esquadra de Mollet han detingut a un vehi de Martorelles, home de pessims antecedents, el qual havia calat foch a un munt de patateres, inutilisant patates per valor de 70 duros.

Els de Sentmenat han denunciat a un pastor per invadir propietats dels altres.

—Algunes Sant Hilari Sacalm. Infalible contra'l mal de pedra. Iglesias i Bernabé, d'ipa.

El vigilant nocturn Josep Gual, de 23 anys, que presta servei al carrer Amp i viu al de Rosich, 3, al posarse el cinturó per anar al punt, li caigué el revòlver, s'engegà y li produí una ferida d'importància a la cama dreta.

—Casa Sangrà.—Rambla Estudis, 10. Lavabo, Banyeros, Water-Closets.

L'obra Josep Juncosa, de 85 anys, estava empenyent la coberta del teatre de Triomf d'hont s'ha conservat i caigut sobre la claravoya de

una coberta, que rompé, cayent d'una alçada de 8 metres.

De resultes de la caiguda se fracturà el femur dret y's produí contusions i ferides de pronòstic reservat.

Fou portat al Hospital de la Santa Creu.

—Fumèn paper Clac. Es car, però bô.

Ateneu Enciclopèdic Popular. — La societat de Literatura y Belles Arts tindrà reunió avuy, a les deu de la nit.

Malalties y molesties del estómac y intestins, se curen aviat y bé ab el «GASTROL MIRE».

Desde Madrid ha sigut tornat el plech de condicions per empuñar la carretera de càd Tunis, per substar algunes deficiències.

—No compreu Lavabo. Banyos, Vaters, etc., etc., sense abans visitar la gran exposició de la casa Laoma G, Passeig de Sant Joan, número 44. Preus ventajosos.

Uns venedors del mercat de Sant Antoni han entregat a l'alcalde una instancia en la qual se formulen denúncies de gravetat, sobre abusos que se suposen comesos pel director del expressat mercat.

SANT GERVASI DE CASSOLES.— Els Jochs Florals de la Bonanova se celebraran diumenge vinent al local del Ateneu. S'han rebut 255 composicions optant als premis que s'oferiren.

DE FORA

—La Companyia de Regadius y Força del Ebre S. A., anuncia que té falta de jornalers, peons, fusters, mestre de cases y pedrers y barrinaires a les treballades de les obres que està realitzant en les comarques lleidatanes. Ofereix bons jornals y pagat viatge.

—Dimars passat se celebrà a l'Audiència provincial de Tarragona la vista d'un recurs contenciós-administratiu, entre l'Ajuntament d'Ascó y un agent recaudador de fondos municipals. La vista despertà grandíssim interès. La sala de justicia estava plena completament.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—El dia 9, segon de la festa major, se celebraren dos oficis: un de Requiem perals difunts de la parroquia, y l'altra a tota orquestra a l'laor de Santa Marguerida, verge y màrtir, essent la nota típica la benedició dels pans anònims de les ànimes que té loch en la plaça de l'Esglesia després dels Divinals Oficis y que's reparteix gratuïtament als assistents als mateixos.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

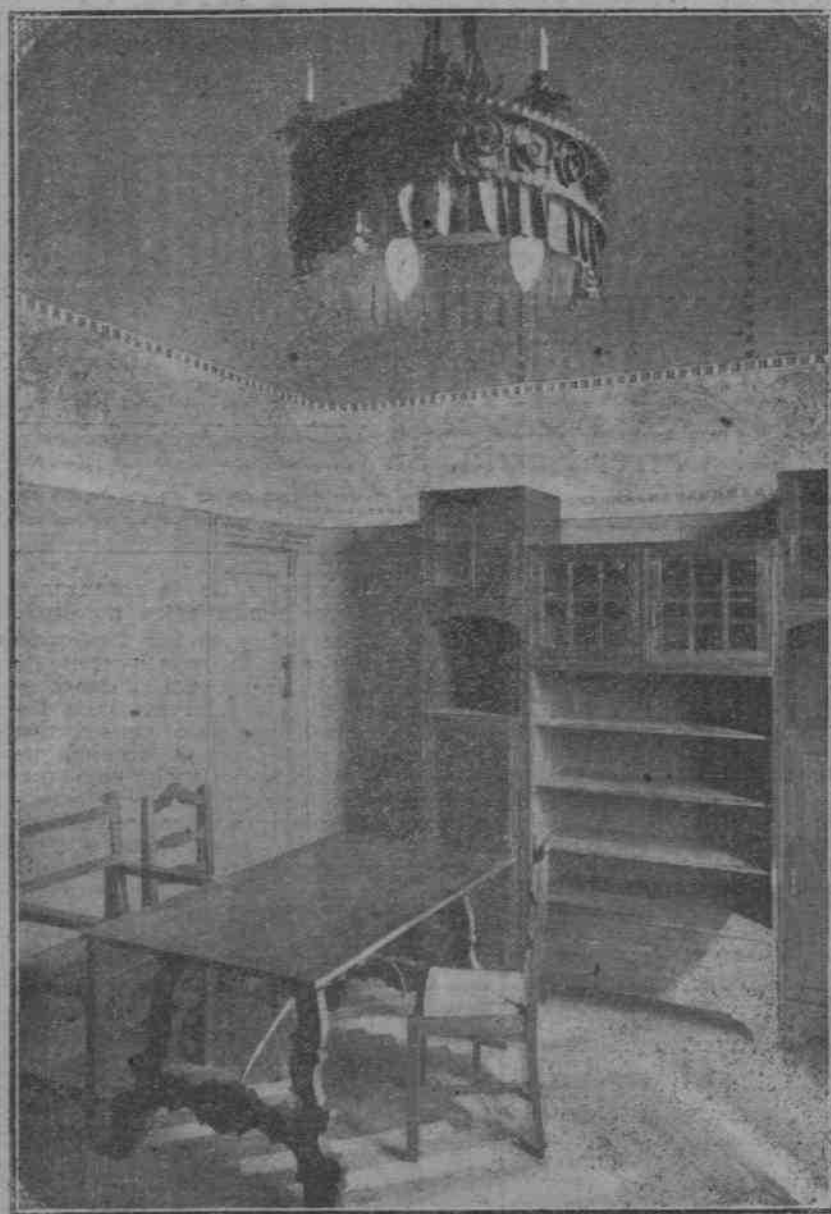
—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després de vint anys visitat veïns de Granollers, Canovelles, La Atmetlla, La Garriga, Samalús, Corró de Munt, Corró de Vall, Maratya y altres.

—Tant les festes religioses com les profanes han estat concorregudíssimes, la festa de Sant Feliu, fent loch després

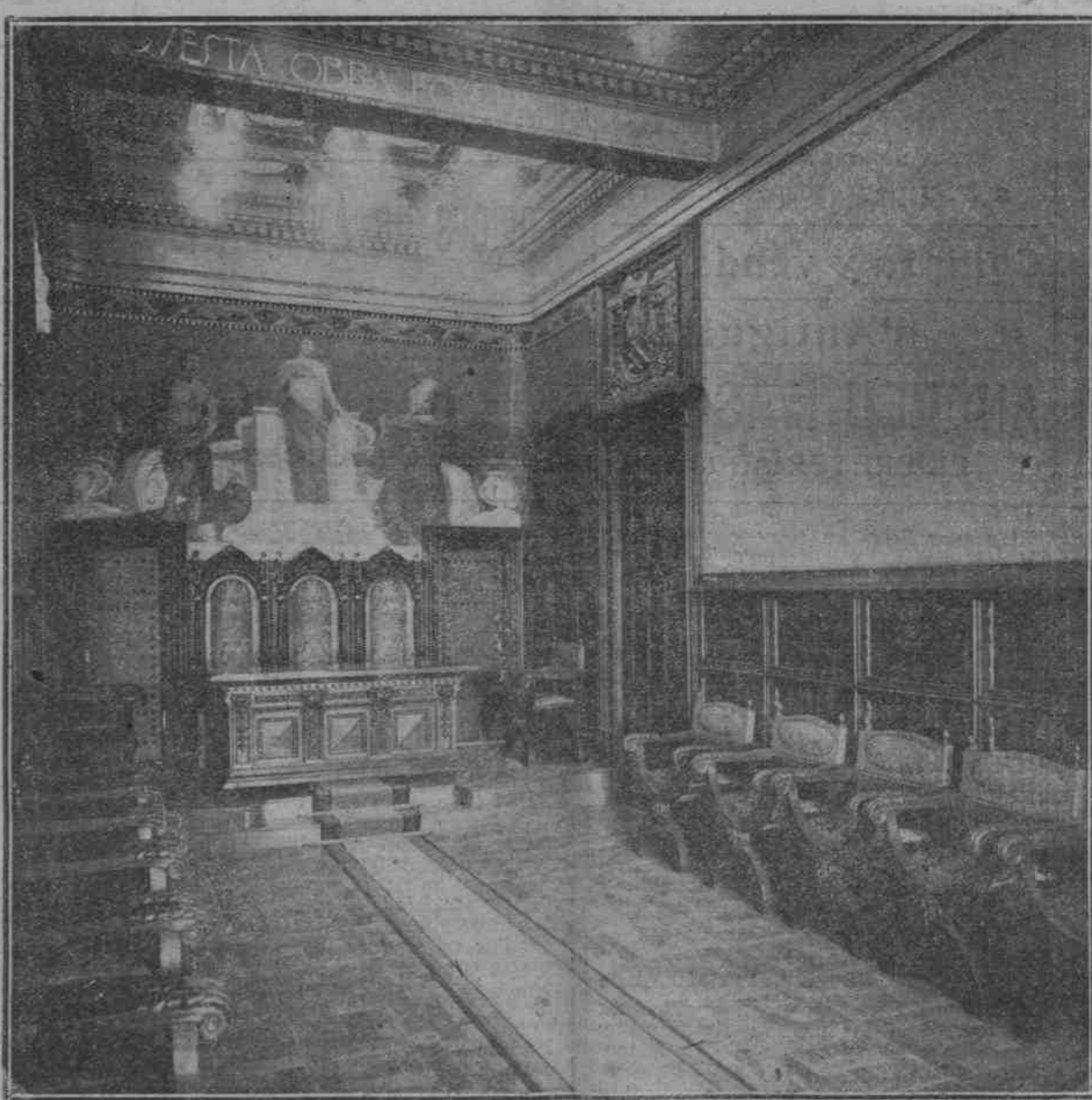
Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes.- Art antich y modern.- Pedagogia artistica.- Museus y Coleccions.- Art nacional y extranger.- Curiositats barcelonines.- Ressenya de conferencies.- Exposicions locals y forasteres.- Llibres y Escoles. Noticias de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

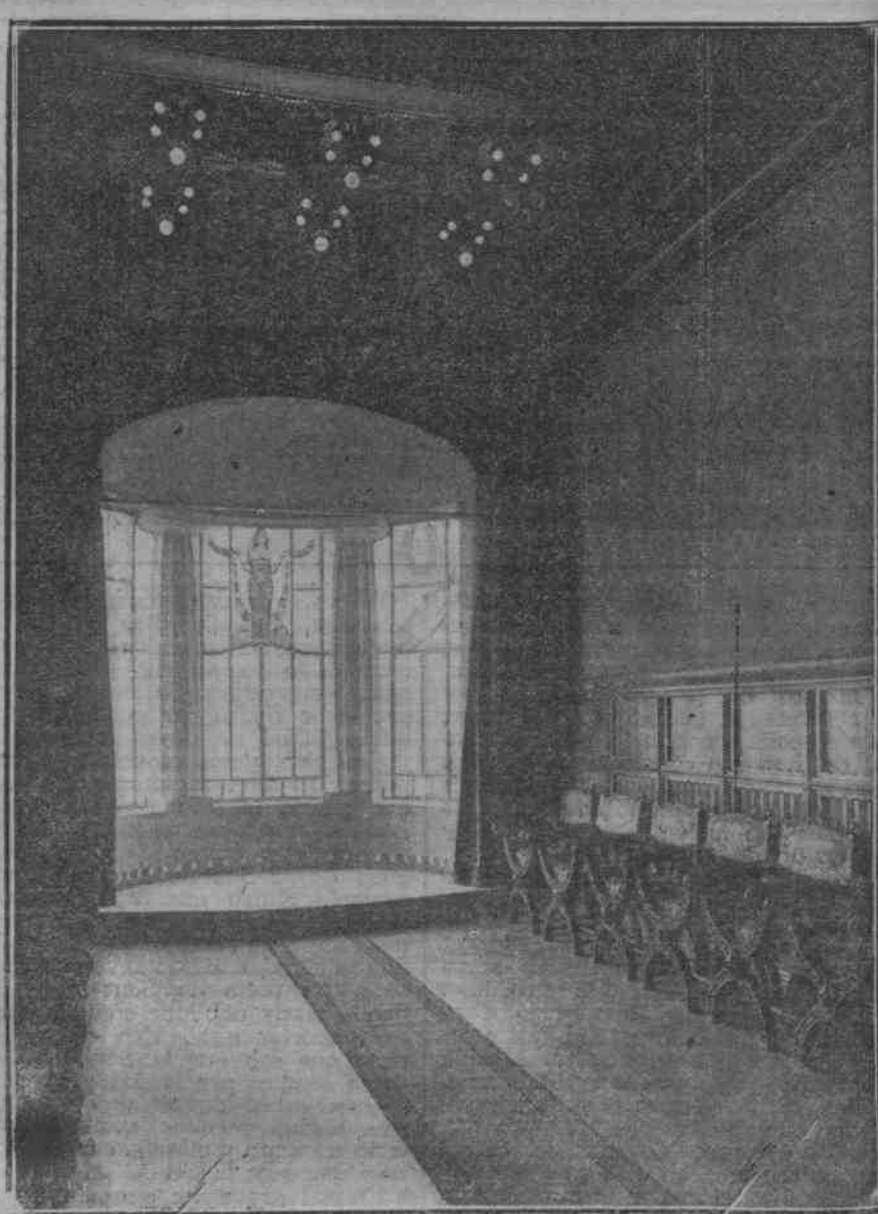
144

Secretaria de la Unió Industrial

El capsal de la nova Sala de Junes a la Unió Industrial de Sabadell

Rotunda y Sala de Junes de la nova Sala de Junes de la Unió Industrial

Les petites institucions locals d'ensenyança artistica

Sovint, en la breuetat de les nostres excursions periodiques per Catalunya, hem tingut ocasió d'apreciar l'interès fonamental que, per una educació general en el nostre poble, podrien tenir aquesta serie de petites escoles y museus que els esforços d'algunes municipalitats de Catalunya, y, en més pocs casos, els esforços provincials, sostenen ab una vida tan migrada, que gairebé mitja la seva existència.

Interès fonamental, hem dit, perquè, en realitzar, aquestes avuy escanyolides fundacions, podrien, sense cap mena de dubte, constituir el fonament d'uns futurs centres d'ensenyança, ja comarcals, ja locals, hont a base d'una especialització se logrés interessar envers elles als ciutadans, alhora que logrés rehabilitar aquells vells oficis peculiars en cada una de les comarques hont la escola o el museu sigués instal·lat.

Manos vegades, nosaltres, al pensar en aquesta futura y tan interessant escola de pintures, la idea de la qual hem iniciat en aquestes columnes, hem meditat sobre la conveniència d'implantar-la a Barcelona y, comptat y debatut, hem resolt que de major interès seria la seva fundació si, en comptes de fundarse aquí, se fundés, per exemple, a Mataró, demunt la petita escola de Arts y Oficis que allí funciona, tenint en compte que Mataró ve a ésser un centre natural de tota una comarca, hont l'art de la punta hi es especialment conueyat y, sobretot, el lloch hont es més viva la deliciosa industria femení.

Hem dit això com un exemple de lo que podria ferse en molts altres casos comarcals, en els quals calgués pogués partirse de un peu com el cas anteriorment citat se pot partir, perquè, en efecte, no es lo mateix haver de començar de cap y de nou una obra com la que una escola representa, o poguer millorar un organisme ja ab vida propia, pera lograr en moltes bandes l'èxit a que tota empresa de regeneració y de cultura deu aspirar.

Y qui diu escoles diu museus, y al dir museus volem dir com una mena d'ampliació d'aquestes escoles, o bé com a centres recollidors de les coses d'art històric o popular de les comarques respectives. L'exemple de la escola de pintures de Mataró, abans proposada, podria ésser extesa a un petit museu hont se formés exclusivament una col·lecció de pintures catalanes al costat.

Ab aquesta obra, y orientant aixís els petits centres d'ensenyança comarcals tindrem, en primer lloch, centrades en son lloch de natural naixença aquelles poques industries populars que encara conserva Catalunya, y alhora, podríem dotar d'un interès viu aquestes institucions que ara, mancades de tota especial finalitat, vuen esmampardudes y sense caràcter en els espais infinits de les anomenades Arts y Oficis.

Olot, per exemple, disfruta d'una bona Escola de Belles Arts, hont han après la ensenyança fonamental alguns dels artistes que avuy son gloria de la nostra terra; mes, cal dir, que si Olot intensifiqués la seva acció en una especialitat, y créés, per exemple, un pensionat de paisatges, seria, en primer lloch, una de les seves especialitats y situació, una de les primeres escoles de Catalunya, y en ella podrien radicar, els especialistes pedagògs en aquesta branca de les arts, cumplintse aquella necessitat del pensionat de pintors de la natura, tan predicat pel nostre Francesch Gali.

No cal dir que, partint d'aquesta especialització viva, les escoles podrien viure quasi totes del seu propi esforç. Quan un centre d'ensenyança respon a una realitat, la vida hi brota per tots costats, y seria, certament, un espectacle joyós veure, per exemple, cada vespre, els trens de la Costa que portessin les noves pintures a la Escola barcelonina, com ho seria el trobar units en un casal de la Escola otolina, els joves estudiants de la especialitat de que parlem.

No són molts, desgraciadament, els oficis d'art que s'han conservat en les nostres comarques, però això no vol pas dir que allí hont no hi hagués una

escola d'art, no hi pugués haver una escola agrícola, per exemple. L'objecte seria avuyar les escoles d'art allí hont hi sigui necessari y treureles d'allà hont no hi calgués, ab el sol objecte de fer la ensenyança profitosa y viva, que bé la necessita Catalunya després de tantes oportunitats de ab solut abandon.

En quant als actuals museus provincials y locals, y a les coses que han adquirit durant la seva vida migrada, hauria de ferse una enquesta y anar a la inventariació de lo que hi ha, classificació dels objectes, anotació de les condicions en que funciona, de la institució que'l sosté, etc., etc., ab el fi de donar en primer lloch una unitat orgànica a la organització general, y en segon lloch poder degudament classificar y aprofitar per als estudis una gran part de peces massa desconegudes que dormen en qual que recó de casa municipal.

Creiem que si tots els esforços que's fan pera sostenir aquestes institucions se sumessin, y la quantitat resultant d'aquests esforços econòmics se buides en un projecte de presupost general, no mancaria pas molt, uns ab altres, pera poder, tot suprimint els gasos de les ensenyances inútils, implantar les noves y vives assignatures de que hem parlat.

Per a completar lo que aquestes presuposts no podessin donar, en quant als museus, seria bo utilitzar els sistemes americans de les coleccions ambulants; tasca aquesta de fructuosos resultats, quan se practica ab fé, ja que la instal·lació de les coleccions en cada poble constituïx, durant quinze dies, tot un espectacle al que la gent acut curiosidada, aprofitantse aquesta afluència pera predicar en unes quantes conferencies, ja sobre colecció, ja sobre coses d'interès especial en cada un dels llocs que's visiten.

En quant a la organització d'aquests centres y d'aquestes coleccions ambulants no seria pas precis inventar res. Els pobles del Nord d'Europa, que en les coses d'ensenyança van al davant de tots, tenen mil exemples sobrels quals podem aplicar les condicions especials del nostre poble.

Per altra part, en les poblacions de Catalunya, a cada una de les poblacions de Catalunya, hi trobareu sempre un petit focus d'energies, uns quants homes disposats a treballar pel bé de la població, y aquestes elements no creuem pas que faltessin en cap moment queu's nostres projectes poguessin arribar a ésser una realitat.

Joaquim FOLCH Y TORRES.

De Sabadell

Excavacions a la Salut

Dies enera, y en passats números de la nostra Pàgina, hem anat donant compte de les troballes de ceràmica romana, que'l notable pintor sabadellenc, professor de l'Escola d'Arts y Oficis de aquella ciutat, don Joan Vila, ha anat fent en el camp que voreja l'hermita de la Salut.

Calla, pera iniciar y donar valor a aquestes troballes, el desinterès, l'activitat y l'amor d'un artista com don Joan Vila, qui, dia darrera dia, al llarg de una mesada, ajudat pels elements de l'Academia de Belles Arts, ha treballat en l'iniciació dels interessants descobriments que s'han fet aquestes dies, y molt interessants per l'història de Sabadell.

Els primers treballs dels iniciadors de la excavació, que foren sorpresos per la troballa casual de qualques fragments de ceràmica grossa, en aquell indret, consistí en treure a la ventura les primeres capes de terra, y, a poca profunditat, els treballs donaren fruit, car començaren a aparèixer, entre gran número de fragments de tegula y brochs d'anfores, els restes d'un mur, que seguit pels terrissers, baix la direcció del senyor Vila, va ararse descobrint en diferents direccions y en seccions diverses.

Vora un d'aquests murs araguera, en la posició indicada en la fotografia, els dolioms que'l lector podrà veure; troballa aquesta que feu decidir als iniciadors pacientissims de la excavació a formalisar les obres y a demanar papers sobre la importància de les troballes.

A tal objecte, visitaren les excavacions el director del Museu don Carles de Bofarull, el professor d'Estètica de l'Escola de Belles Arts de Barcelona D. I. I. Folch, y, finalment, l'entiment arquitecte arquitecte don Joseph Puig y Cadafalch, qui donà, coincidint ab les indicacions dels que l'acompanyaren en les consultes, la norma que devien seguir els excavadors.

Examinats els objectes que en gran abundancia ha donat la excavació tan cuidadosament portada fins ara, a pesar de la febre del descobriment, que podia haver malmés la feia del estudi de la estratificació tan necessari, el senyor Puig y Cadafalch ne resulti

la idea de que en aquell lloch hi hagués una vila o gran conreria, explicant-se la gran abundancia de ceràmica que's troba en una capa del terra, per un possible incendi del edifici.

Entre aquestes troballes, apareixen, en primer lloch, nombrosos objectes de ceràmica barrejats amb ceràmica sense esmaltada de cap mena, però feta ab torn; en segon lloch, fragments de ceràmica grossa, colls d'anfores, nanos tegules y alguns troços de paviment y, finalment, barrejat ab fragments de brochs de ceràmica roja ab relleus de vidre, ab relleus y gravats de figures molt interessants; alguns objectes de bronze, altres de ferro, una moneda y qualque objecte més que ara no recordem.

El senyor Puig y Cadafalch, pera l'estudi del lloch, feu obrir una catada des del nivell del camp fins a trobar terra verge, fent separar per sotres els objectes que s'anessin trobant a cada trenta centímetres d'excavació. La tria, en aqua que d'una manera imprecisa, senyala una separació delimitada per una capa de ceràmica, demunt la qual apareixien els objectes més fins, y desota la qual, en certs indrets, s'hi trobà la ceràmica més bruta.

El senyor Puig indicà la conveniència de procedir ab metode en les excavacions, a fi de poder observar la col·locació dels objectes a terra, y ab ella deduir l'alçada possible del edifici que allí hi havia hagut. Aconsellà la organització dels treballs, y tenint noticia de que l'Academia de Belles Arts s'havia posat d'acord ab el municipi pera que aquest patrocinés la obra, indicà la conveniència d'obrir en primer lloch un plànol de l'àrea d'excavació, desembragat de terres el lloch de la maieixa per medi de vagonetes y obrir un diatari en el que s'anessin totes les troballes ab el detall de posició y profunditat.

El senyor Vila, que tan activament ha treballat aquestes dies pera completar la idea que el senyor Puig podia formar-se de la disposició dels principals objectes y, finalment, després de felicitar el senyor Puig als sabadellencs aliats reunits, per l'enriquiment que per sa historia representa-

ven les peces adquirides, se felicità al saber la noticia de que elles serien la base de un Museu, pel qual hi ha lloch destinat en el nou edifici de la Caixa d'Estalvis.

Les personalitats y representacions de Sabadell que acompanyaren als convidats, se reuniren al mitgdia a la Fonda d'Espanya, hont fou servit un esplèndid esmorzar.

Hi havien al volt de la taula, el senyor Puig y Cadafalch y el president de l'Academia de Belles Arts de Sabadell, don Antoni Oliver, que presideix; don Lluís y don Joaquim Folch y Torres; don Joan Vila y el seu fill don Antoni, col·laborador actiu en la obra tan desinteressadament portada a cap pel seu pare; mossèn Lluís Carreras; el president del Centre Excursionista senyor Moliner; els regidors senyors Pascual y Lluch, don Cassimir Lagarriga y don Manuel Ribot y Serra; el president de la Lliga Regionalista, el nostre bon amic, senyor Molins Voltà; el secretari de l'Academia senyor Manau, y varis socis de les entitats representades, quals noms sentim no recordar.

Feta a la tarda una visita a les excavacions, el senyor Puig y els seus acompanyants se dirigiren a la estació, hont l'alcalde de Sabadell senyor Romeu els salutà y després, fentso càrrec de la importància de les excavacions y oferint la seva ajuda a la obra de les mateixes y de la fundació del nou Museu que, de moment, ja pot comptar ab unes quantes vitrines plenes de peces ben interessants.

Dintre pocs dies, segurament, podrem donar la noticia d'haverse constituit un patrocini del Museu y de les excavacions, que portarà a terme la obra tan ben començada pel notable artista senyor Vila, a qui Sabadell deu la iniciació de les seves coleccions públiques.

La nova sala de Junes de la Unió Industrial

La Unió Industrial de Sabadell, la entitat hont son reunides les principals forces econòmiques de la veïna ciutat, acaba de fer un bell gest de generositat, davant de les coses de la Bellesa, garantint la seva sala major ab tots els esplendors de l'art.

Això, pels artistes sabadellencs es una conquesta; això, per aquells ardis entusiastes, poquets, que en mitg del trontoll de les fabriques y els traiechs del negoci, son reunits d'anys y anys,

allí, en el deliciós reconet de l'Academia de Belles Arts, ve a dir, que aquelles primerenques llevores que un jora escamparen demunt la ciutat herma de bellesa, han granat y han florit de la més bella manera que somniat poguessin.

Sabadell no té fama de poble amic de les coses de l'esperit y, no obstant, en els replèchs de la ciutat s'hi amaguen les sorpreses més inesperades pel viatger, qui lluny dels traiechs de la fabricació, sab ben cercar els abscóndits recones hont s'hi desenvolupa com una mena de subterfugi tanqui de la ciutat de les fabriques... Mes, això, fins ara, no havia passat de la privacitat pública, les coses d'art, llevat de les manifestacions de l'Academia, no havien trobat fins ara patrocini y, a dir veritat, y per honor y gloria de Sabadell, els primers patrocinadors han sigut els fabricants de la Unió.

D'això podríem dir-ne començant per dalt; y si començar per dalt es un moltes obres un perill de poca constància, en aquest cas no ho es pas, car es el valor d'exemple lo que com té, y l'exemple es donat y no triga rem pas a collir-ne efectes.

Cal afegir a les notes disperses que ens arriben de totes bandes de Catalunya, anunciant un desenvolupament artístic de caràcter marcadament social, aquesta nota, que triomfa per la seva força exemplaríssima y per les especials circumstancies del caràcter de la Unió Industrial, per demunt de totes les altres.

La obra que avuy ens fa parlar principalment, es, certament, mercedora d'alguna atenció, y ho es, no sols per les circumstancies més amant se nyalades, sinó pel seu pur valor intrínsec, car, obra d'art y de les més hermoses es allí y a tot arreu, el nou saló de Junes que per comanda de la Unió Industrial ha projectat y dirigit, secundat per un estol de joves artistes, el distingit arquitecte d'aquesta ciutat don J. Renom, veritable importador dels primers esplendors de la bellesa pública en la veïna ciutat.

El lector podrà ferse càrrec de la importància de la obra que ens ocupa, ab lo que donem de les fotografies reproduïdes ab els casos elements d'un diari rotatiu. Per elles observará que no's tracta de una d'aquestes barreres sumptuosissimes, hont l'or mata a la bellesa, sinó molt al revés, d'una d'aquestes produccions hont l'amorosa condició d'uns quants artistes, sots una direcció y un propòsit, va treballant ab passió y ab llibertat absoluta per part dels col·laboradors de la obra, sense supeditar-se a gustos y a exigències, que sovint maten lo millor dels propòsits y aturen lo més florit dels entusiasmes del qui l'ha concebut.

La Unió Industrial de Sabadell, diguem-ho en son honor, al encomanar al jove arquitecte senyor Renom la decoració de la seva sala de Junes, ho ha fet d'una manera tan digna per ella y pels artistes, com ho hagués pogut fer un d'aquells grans senyors de l'òrrencia, pels quals lo més florit dels artistes del temps treballaren, llures de tota cautelosa mira, absents a tota restricció, obrint les ales de la seva ansia creadora en els espais de la més generosa confiança.

Y, naturalment, d'això la obra n'ha guanyat una gran frescor; perquè, entre'l projecte y lo efectuat, entre'l projecte y lo que's realitza, hi ha sempre a deixar un marge als entusiasmes, un espai a la inspiració, un terme al desitg del arrodiment; entusiasmes, inspiracions y arrodiments cap prou se senten palpitar en la sumptuosa estada, hont desde les generals proporcions y entonacions, fins al més modest cantó del entinxinat y a la més modesta motllura, tot ha tingut una sobria filla del estudi, tot ha sigut precisió i observat ab minuciosa y sol·licita condició.

Dins la general entonació verda de la sala, lograda ab el domat riquíssim que cobreix les parets, sobre com una flor, al fons, demunt la taula presidencial, una pintura sobre'l mur, hont l'artista decorador ha simulat demunt de un fons hont se dibuixa la silueta de la ciutat de Sabadell, l'imatge femení, que n'és el seu símbol, rebent el tribut de les industries que la fan gran y bella y poderosa. (En aquesta obra, ponhada per l'arquitecte Renom al jove artista decorador sen Manuel

Sabadell. Vista de les excavacions que s'están realitzant en el camp voreja a l'hermita de La Salut

Fot. Vilatoba.

GRANS TALLERS DE FOTOGRAFAT

C. Murtra

Hospital, 49, principal - BARCELONA

LAPINACOTECA

MARCHS Y GRAVATS

Carrer Cortès, núm. 644

En la Librería Nacional y Extranjera

72, Rambla de Catalunya, 72 (cantonada Valencia)

s'han rebut les següents novel·les artístiques:

- Reproduccions del Museu del Prado -

EN COLORES

- Volums de Kunst, ab 400 lames -

EN NEGRE Y EN COLORES

a 350 pessetes el volum

Compra y venda

d'Antiguitats

ANDREU MASSOT

LLIBRETERIA, 16

RENART & C.^{IA}

Gran assortit en objectes d'art, fabricació de la casa, propis pera regals

Reproduccions, clàssich y modern

Retrats, obres d'art dels grans mestres

Exposició de reproduccions fotogràfiques al carbó

Grabats, Marchs y molures d'art

271, Diputació, 271

(entre Claris y Passeig de Gracia)

Comers de Antiguitats

Francisco Llorens

Bou de la Plaça Nova, 9 y 11

BARCELONA

PRIMERA MEDALLA BARCELONA 1907

COMPRA

Y

VENDA

DE

ANTIGUITATS

G. HOMAR

MUEBLES
LAMPARAS
MOSAICOS
DECORACION

CANUDAS BARCELONA

TALLERES: Carrer Sarrià, 88

Fontanals, aquest pintor novell mostra una gran virtut de sobrietat en el dibuix i en les taques; y alhora, una gran aptitud per la pintura sobre mur, car no tots els pintors són bons per pintar parets, ja que aquest art, apart de un especial sentiment de la especialitat, demana una consideració pel lloc y per les llums, una supeditació a les depenències proposades, de les quals s'ha de treure tota la gràcia y tot el valor de la decoració.

Imaginem, després, les magnífiques taques que decoraven el capçal, estendres els setells de la presidència, obres de talla de granada labor; y al davant d'ells, ab tot el prestigi de les seves fantàstiques proporcions, la taula, hont d'una rítmica composició d'antres y plafons, l'escultura hi fa de les seves, brodat y enriquit ab afunada al·legoria que desvolupa entalladura, aquelles parts essencials y constructives del sumptuós moble.

Descriure aquest conjunt del capçal seria llarg, més ab aquestes dades y les fotografies, el lector se farà càrrec de la sumptuositat del lloc, a la que correspon així, l'entrellat, obra de decoració admirablement ben lligada ab els altres elements, dins l'ornament dels cassons i les més belles armònies de color, y hont els batiments d'ombra ab les arestes de llum corren, en aquest cant que ve a perdre la extensió del domini vert que cobreixen els murs, franjats de un sòcol magníficament motuat, davant del qual s'estenen els rangs de sillons dels reunits.

Imaginem, per un moment, tot aquest conjunt de belleses adreçades per una sabia llei armonitzadora del conjunt, ab els vers y els carmins del cadirale, ab els rítmics del parquet, y les taques rítmiques del entrellat, rebent un punt finalment, en un forat de nobles, entre dues columnes de clàssica elegància, sobre en el fons, veiat per bellíssims vitralls de color y tindreu, ab l'ajuda de les fotografies publicades, una idea de la obra que, com a conjunt, de la potència d'aquesta econòmica y sàbia de realitzar, fent honor als costejadors y als artistes que hi han treballat.

Entre aquestes, contemlem, naturalment y en primer lloc, al arquitecte de Sabadell, don J. Renom, y al seu voltant, en Manuel Fontanals, autor de la pintura de capçal; l'Enrich Bassas, que ha modelat un herms relleu pel remat de una de les parets d'accés al saló; en Josep Trincadó, autor del modelatge de un medalló ornamental, hont campta l'escut de Sabadell, y en Panella, qui ha cuidat de la sublimació del conjunt.

Sota aquestes artistes han contribuït notablement al esplendor de la obra els industrials de Sabadell senyors Palet y Connera, Miserachs y Bellavista, per la canisteria; en Blay Caixach, per la pintura; Cassany, per la ferramentaria; en Clarumont, per la instal·lació elèctrica, y en Coll y Freixinet, per la decoració en guix.

Els industrials de Barcelona que hi han pres part són: en Ballarín, per la metal·listeria; en Dietrich, per la vidrieria; en Pou, per la obra de talla; en Queraltó, per l'emparellat; en Blay y Bosch, per la tapissaria, y en Baró, per la obra de mosaic.

No cal dir com ab aquestes elements la obra ha resultat esplèndida, y com el projecte del arquitecte senyor Renom, després que fou del senyor Puig y Cadafalch, ha sortit arrodonit y perfectament d'acord ab l'estil ab el senyor Puig ha enriquit la nostra moderna arquitectura.

Cal felicitar molt coratallment a la Unió Industrial pel seu despendiment, tant com per haver posat en tan bones mans com les del jove arquitecte senyor Renom y els seus auxiliars, la obra sumptuosíssima de la decoració de la seva sala de juntes.

Ella fa un alt y veritable honor a aquella Sabadell de les fabriques, que demostra en aquesta ocasió estimar les coses de l'art.

F.

Escultors y Arquitectes

III

Exemples de quins els monuments demanen escultura.

La característica de l'arquitectura grega està en que és essencialment geomètrica.

El Geni que presidia y veïlla per l'arquitectura grega fou el mateix qui feu de tutela a la romana, tolerant y acutament alguna vegada, però no veure la deshonestedat del gest de qual que m'ha pecadora.

El Geni aquest, ensopit durant molts segles, revití de nou per ésser el mentor del Renaixement.

Aquest Geni que té a la llengua la labor de la parla d'Athènes, y la saviesa de la parla de Roma, nasqué en la Mediterrània y es apellat Proporcio, Mesura.

La combinació geomètrica d'un temple grec és una combinació de línies vives. El temple, empró, no s'acostava de sa bella estatura ni de sa bella elegància de línia, la construcció, a temps grecs demanava per aquell motu, escultors, com a fons d'una característica y capaç de parlar.

Posem ara a comparació una cosa ben diferent. Una Catedral gòtica. Sa característica, son esperit es subtilitzar, de narse a lo sensacional, a lo extraordinari, fer prodigis. Sa norma, si norma pot dirse d'això, es poguer lograr lo que's llants ne deyen monstruums.

Una Seu gòtica és una montanya de pedra. El bon arquitecte, l'arquitecte que coneix la seva gòlia de grandiositat, no torça sos instints y la decoració ab sobrietat extrema. El severissim abstric de la Seu de Barcelona es bon exemple d'això que diu. El bon arquitecte veu ab complacència com l'entusiasme religiós s'expandeix per fora fins a brodar espontàniament la portada. La porta de Sant Ju y la de Santa Maria del Mar són bons models pera aportar aquí. Mes el bon arquitecte que sab que la Seu debia enmarcar sempre per la follia del prodigi, rahona sobre aquest desig y detura tota florida perquè l'excés d'ornamentació no acusi d'infantaria la passió d'altura que sent la Seu.

El mal arquitecte secunda les folles de la pedra; y lo que deturia ser una construcció montanya devé una obra colossal d'orfebreria. Y l'escultura gòtica resta afogada per un servilisme inaboe.

Quan volem contemplar la Catedral immensa, obra del mal arquitecte, espereu mirarla a contrallum, en una nit de luna. La Seu, aixís afavorida, semblarà l'obra del bon arquitecte.

Si la veyeu a plena llum, l'obra del mal arquitecte, deixeu de banda tota idea pintoresca, simbòlica, o lírica, y penseu: què Parthenon — per no dir res desconeixent — es prodigiosament extraordinari, sense tenir res de prodigis ni d'extraordinari.

Y. M. DE PEDRALBES.

Crònica

Un monument a Balaguer

Els Germans Maristes, establerts a Balaguer, han commemorat l'aniversari del seu establiment en aquella localitat, ab la erecció d'un monument a la Mare de Déu, qual lloch d'emplaçament es una de les montanyes veïnes a la nobilíssima y venerable ciutat.

Mes això que podria constituir un motu d'embelliment d'aquell lloch, es certament una taca vergonyosa, car el monument de referència, publicat en qualque revista, obra d'uns artistes anomenats Lombardi y Demetrius, es tan dolent, tan dolent, què'l nostre monument den Pirra al seu costat, ve a ésser una joia d'art de les més estimables.

No volem descriure perquè'ns fa pena l'adefecte informe, ridícul, afrosat, que enlletgeix aquell herms paratge; mostra exquisida de la pietat cursi, plasmada en les corbes del modern estil més abarrocat y anticonstrucció que poguem imaginar. El monument en son conjunt ve a ésser l'exaltació, fins als més elevats límits, del art propagat per la escola exercible del cimbori florit y de la farina de pasta concentrada.

La comunitat dels Germans Maristes, tan estimada a Catalunya, y que tant ha treballat en les tasques pedagògiques del nostre poblet, podria haverse estalviat aquest afrent, y encara, d'amagat, podria de mica en mica cobrir aquella carabxa trapa, fins a fer a la escultura de la Verge Maria un pedestal més digne d'ella y de la ciutat de Balaguer, que ha vist ofesa la seva noblesa ab semblant bunyol arquitectònic.

Creiem que'ls amics de Balaguer, aquells que vetllen per la conservació del seu caràcter, deuen protestar d'aquest caràcter, es un afront al bon gust, a l'arquitectura, al art, y fins al propi ciment.

En Francisco Socias

Ha tornat de París el jove escultor don Francisco Socias, després d'efectuar un viatge d'estudi per la França y la Bèlgica, usant la pensió que va guanyar en el concurs de joves celebrat ab motiu de la VI Exposició Internacional d'Art.

En Socias, com a mestre dels seus estudis, ha entregat a la Junta de Museus un bust femení, obra que revela rellevants condicions en el jove escultor.

Excursió artística

Diuenge vinent sortiran de Barcelona cap a Vich y Ripoll, en excursió artística, dedicada al estudi dels nostres monuments, els alumnes de la classe d'estètica de la Escola de Belles Arts, ab el seu professor don Lluís Folch.

La excursió durarà tres dies, aturant-se'ls excursionistes molt especialment en el Museu Episcopal de Vich, hont tans tressors de l'Art de Catalunya s'hi han reunits.

Errada

En el nostre passat número y en l'ardie que dedicàvem a comentar la col·lecció Bassols, sofírem una errada que per propia advertència tenim el gust y el dever de rectificar.

Al donar els noms dels qui ab tant entusiasme ajuden al doctor don Joan Bassols en la seva obra de recopilació, diguérem que de la Biblioteca ne cuidava mossen Trinitat Mas, essent així que'l que se'n cuida es mossen Trinitat Prat, capellà de Nostra Senyora del Port de Barcelona.

Conferències a Olot

La darrera conferència donada a la Biblioteca d'Olot, pel ceramista senyor Serra, se va veure com les anteriors molt concorreguda.

La conversa va versar sobre ceràmica,

El senyor Serra va començar explicant la ceràmica, d'una manera tan clara y tan ben diferent caràcter es la d'afrosat a ple sol que ha acabat darrerament el nostre ferm artista. Es d'una lluminositat que gairebé fa mal, si la expressió es permesa. Aquestes dues teles que se nyalem ab goig y que tan deliciosament representen les qualitats ben variades de Nicolau Raurich, són les obres capdals darrerament pintades per l'artista.

A més, ha pintat també en Raurich molts bells estudis, en els quals ha cantat, com ell sab ferho, els més variats aspectes y els més diversos moments de tot lo que aixís prop del mar com a montanya ha anat cridant la seva atenció. En Raurich té, en fi, el caràcter, un bell aplèch de estils y carbons que representen, sembla, lo més característic de sa... última manera. Y escrivim «última» perquè ja es sabut que en Raurich es un inquiet, un etern lluitador y també un «descontent» (signes, tot això, de vida forçada). Tot lo esmentat compta en fi aplegarlo, en Nicolau Raurich, en una somnada exposició d'un gran nombre d'obres seves que pensa organitzar. Es vers la relació d'aquesta potser no gaire llunyana exposició (tot dependrà de la salut, més o menys bona, del celebrat pintor) que tots sos esforços tendeixen.

Al oferir avuy, als nostres lectors, lo que sabem den Raurich, fa no cal dir si desitgem que'l nostre eminent pintor acabi de restablir-se y pugui aixís oferir nos, en fi, lo més prompte possible, els fruits, ben saborsos, de son ben rar y ben variat talent.

Un cartell lleig

La parroquia de Nostra Senyora de la Mercè, de Barcelona, ha publicat, ab motiu de la solemnitat de la patrona de Barcelona, un cartell anunciant festes que's celebraran en aquest temple.

El cartell es lleig, però d'un lleig litogràfic de lo més lleig que pugui desitjarse.

Esperem que'l senyor rector y comunitat de la Mercè y la Junta de Obrers, un altre any procurant fer més honor a la patrona parroquial, cosa que logran fent més honor a les coses d'art.

Son petites coses que no valen la pena, però que's deuen comentar com se mereixen, ja que de moltes petites coses se'n fa una de grossa, y les petites son les que ab més eficàcia contribueixen a la deseducació estètica de les gens, y al foment del mal gust en conseqüència.

Retaules venuts

Un cronista de Pont de Vilomara, que escriu a «El Pla de Bages» y es alhora membre corresponçal del Centre Excursionista de Manresa, escribia el passat diumars:

«Aquest matí, el cronista s'ha trobat ab mitja hora vagorosa y veuagui que pren la ploma, pera renuar la conversa ab sos valguers lectors. Y per cert, que en les curtes ratlles que anem a escriure hi ha ben poc de bonich.

Tot hom sabia que en la molt antiga capella del Mas Marquet, hi havia una retaula de molt mèrit, els quals havien atret a visitarlos al Centre Excursionista de Manresa, al plorat Raimon Casellas (a. c. s.), a mossen Gudayol de Vich, y tants y tants altres, que ho havien considerat com d'inalcançable valor artístic.

Donchs aquells retaules, segons noticiu que'l cronista creu molt avuy, han desaparegut. L'actual propietari, que es el senyor Calsina de Sant Vicens, per uns pessetes, ha venut dits retaules a uns antiquaris de Barcelona y després d'haverlos extret molt d'amagatots, el diumars 19 d'agost allà a quarts de nou del vespre, tot sempre segons nostres notícies, els han portat a la ciutat de Vich, a casa d'un anticari, per a ser venuts a subhasta pública.

Alguns d'ells, que's rellevien ab uns bayats els transportaren a mà fins a Sant Vicens, tot d'amagat, com si la conciencia's remordís.

Aquelles joies que l'actual propietari del Mas Marquet no ha tingut, en gens d'estima artística, els que han comprats dits retaules, perquè al contrari, alguna s'exquixia, ne tingueren gran sentiment, y pera que en el gran no's fes malbé, anaren a Barcelona ab el de càrrega que es el que les va portar.

Com a delegat del Centre Excursionista en aquest poble, hem tingut tot l'interès possible en esbrinar les causes que han donat lloch a un fet tan deploable, que ha fet perdre tot l'encís de la esmentada capella, ahont sols hi ha quedat la Mare de Déu de Montserrat, dels molts tressors artístics que guardava.

Les Escoles professionals de l'Unió Industrial

La benemèrita entitat Unió Industrial que ab tant dalt treballa per la cultura tècnica dels obrers toxidors, ha realitzat en el seu local social la exposició dels treballs fets pels alumnes de les escoles durant el curs de 1911 a 1912.

La visita en aquesta exposició es de les més interessants, sobre tot perquè en els treballs exposats se revela que la ensenyança d'aquella casa hi es donada d'una manera sabia y sobretot profeta. Y diem així perquè, tant els exercicis d'anàlisi de teixits y de patinat en carta, així com en el curs de dibuix artístic y de composició, hi han mostres d'un alt valor pedagògic que fan honor als professors de la casa y molt especialment a l'eminent teòric don Pau Redon y Amigó y al notable artista don Ricard Coll.

Especialment interessants desde aquest lloch, ab la part d'ensenyança artística, sense desconeixer l'alt valor y la relació que té ab aquesta la ensenyança tècnica, direm que en Ricard Coll se'ns ha mostrat com un dels molts x

los de projectes decoratius, etc. Varios modelos, tal com està redactat vol dir que l'opositor haurà de concretarse a copiar algun model d'art decoratiu en lloch de fer una composició original: si's volgués que's fes aixís, en lloch de s'avisar models hauria de dir «varios temas».

El més salat de tots es l'exercici d'escultura: «Los señores opositores mandarán un objeto en barro y lo variarán en yeso. Para ello ejecutarán debidamente comunicados un pequeño croquis del mismo y luego en el plazo que el Tribunal designe ejecutarán su trabajo con arreglo al citado croquis. Aquel, además de no especificarse al quina classe de motiu s'ha de buidar l'objecte, resulta una garrafalada demanar un croquis del mateix abans de ferse. Lo que seria de millor criteri fora que's demanés un projecte o un esbós o bocet en lloch de croquis, ja que així demostra un absolut desconeixement de lo que es l'art escultòric.

Es una vergonya que d'aquesta manera, tan faltada de bon criteri artístic, se fassin els programes d'oposicions pera professor de dibuix; y la Diputació de Girona hauria de procurar més pel foment de la cultura artística en les poblacions que volen tenir una escola de dibuix pera aquest fi; però ab aquestes desaccerts tan, en la organització de les matèries com en la confecció de programes, en lloch de contribuir al veritable progrés de les arts, farán una lamentable obra negativa.

No's pot negar que'l programa es divertit, y que «El Deber» té molta rahó ab lo que diu.

Futur Museu Osmà

El senyor Osmà es militar y noble, ha figurat en el partit conservador, essent cunyat den Cánovas, havent desempeñat alts càrrecs polítics. Es acadèmic de la de San Fernando y de la de Ciencias Morals y Políticas. La seva obra més important fa referencia a la ceràmica de Manises, havent ademés facilitat la publicació de moltes s'atres de varis autors, com els «Barros vidriados sevillanos», den Gestoso y Pérez, en la qual se reproduixen moltes de les peces que ell posseix.

No cal dir que desitjem llarga vida al generós Mecenes, pera que pugui seguir augmentant ses coleccions, ja que sa gran fortuna li permet y el bon gust que té, en la confecció de programes, son garantia de la bondat de lo que esculleix.

Sabem per conducte certíssim que'l gran coleccionista madrileny en Joaquim Guillem d'Osmà té tesament fet en el sentit de deixar a la nació totes les seves importantíssimes coleccions, que ho son de monedes, d'armes, de joies y mobles, però principalment de ceràmica, en la especialitat dels relleus mexicanes, en l'estudi de la qual ha arribat a adquirir una autoritat mundial, essent sos llibres acullits per tot ab el major interès.

Ademés de les coleccions, deixa un magnífic Museu, ja constituït, ab les dependències per al servey, y una bona renda pera mantenirho. Aquest edifici s'aixeca al costat del seu palau particular del carrer de Fortuny, a Madrid, y no cal dir que quan estigui obert al públic, constituirà un de les adicions més importants que s'hagin fet d'alguns anys a aquesta part al cabal artístic d'Espanya.

El retaule de Montcortés

Llegim en el nostre confrare «El Pla d'Urgell» de Bellpuig, que l'antic retaule de l'anunciació de la iglesia de Montcortés serà traslladat, dintre poch temps a Barcelona, havent donat ja el senyor Bisbe de la Seu d'Urgell el permís necessari pera aquest trasllat.

Se tracta d'una obra ben primorosa del art català del segle XV, que fins avuy ha quedat fora dels estudis erudits sobre la historia de la pintura medieval.

Potser ara li vindrà al vell retaule de Montcortés—afegeix el referer periòdic—«Ésser més conegut y estimat, venint per ell una època de floreciment.

En Nicolau Raurich

El celebrat autor de «Mar llunys» continúa a Sant Pol de Mar. Algué l'ha visitat y ha pogut oferirnos, a propòsit del eminent pintor, les següents noves:

En Raurich pinta. No ha pas produït, en realitat, durant aquests darrers temps, tot lo que's seus admiradors desitjarien, però lo que ha fet es, en cambi, absolutament superior. Y es que en Raurich ha sigut sempre, com saben, p'ou bé tot aquells que'l coneixen, tot lo contrari d'un improvisador. Nois que la seva facilitat es precisament prodigiosa. Però sempre ha sentit, no obstant, envers les notes de color prestantes; esboçats, un instintiu menyspreu. Plautu a n'ell, al contrari, aquella mena d'obres ben llargament pensades y a poch a poch venint, en les quals, a més de tot lo exterior que representen, sab fixarhi l'artista quelcom del seu esperit. Si ategim ara a lo dit que la salut del nostre artista es encara un bon xich delicada, se comprendrà tot seguir per què, com deveyem, no ha pintat en Raurich, durant els darrers temps, tot lo que's bons seguerens desitjarien.

Repetim, però, que ha fet reles ben superiors. Volem citar, en primer lloch, un bell «Recó de pobles» que es una meravella. Ab ella, el nostre dretre artista's ofereix novament un d'aquells bells enuncius que tant ens plauen. Es—ens diuen—un nou prodigi de forma y de color. Quen vol tot—conviden diuen—«atrau tot seguit en la esmentada tela y es aló especial, tan atractiu que en Nicolau Raurich posa sovint en forces teles seves (recordis de «Solitud») y que ve a ésser com la ex

pressió subtilíssima, que podriem dirne, de la vida interior, de lo que pia, d'un ben diferent caràcter es la d'afrosat a ple sol que ha acabat darrerament el nostre ferm artista. Es d'una lluminositat que gairebé fa mal, si la expressió es permesa. Aquestes dues teles que se nyalem ab goig y que tan deliciosament representen les qualitats ben variades de Nicolau Raurich, són les obres capdals darrerament pintades per l'artista.

A més, ha pintat també en Raurich molts bells estudis, en els quals ha cantat, com ell sab ferho, els més variats aspectes y els més diversos moments de tot lo que aixís prop del mar com a montanya ha anat cridant la seva atenció. En Raurich té, en fi, el caràcter, un bell aplèch de estils y carbons que representen, sembla, lo més característic de sa... última manera. Y escrivim «última» perquè ja es sabut que en Raurich es un inquiet, un etern lluitador y també un «descontent» (signes, tot això, de vida forçada). Tot lo esmentat compta en fi aplegarlo, en Nicolau Raurich, en una somnada exposició d'un gran nombre d'obres seves que pensa organitzar. Es vers la relació d'aquesta potser no gaire llunyana exposició (tot dependrà de la salut, més o menys bona, del celebrat pintor) que tots sos esforços tendeixen.

Al oferir avuy, als nostres lectors, lo que sabem den Raurich, fa no cal dir si desitgem que'l nostre eminent pintor acabi de restablir-se y pugui aixís oferir nos, en fi, lo més prompte possible, els fruits, ben saborsos, de son ben rar y ben variat talent.

Un cartell lleig

La parroquia de Nostra Senyora de la Mercè, de Barcelona, ha publicat, ab motiu de la solemnitat de la patrona de Barcelona, un cartell anunciant festes que's celebraran en aquest temple.

El cartell es lleig, però d'un lleig litogràfic de lo més lleig que pugui desitjarse.

Esperem que'l senyor rector y comunitat de la Mercè y la Junta de Obrers, un altre any procurant fer més honor a la patrona parroquial, cosa que logran fent més honor a les coses d'art.

Son petites coses que no valen la pena, però que's deuen comentar com se mereixen, ja que de moltes petites coses se'n fa una de grossa, y les petites son les que ab més eficàcia contribueixen a la deseducació estètica de les gens, y al foment del mal gust en conseqüència.

Retaules venuts

Un cronista de Pont de Vilomara, que escriu a «El Pla de Bages» y es alhora membre corresponçal del Centre Excursionista de Manresa, escribia el passat diumars:

«Aquest matí, el cronista s'ha trobat ab mitja hora vagorosa y veuagui que pren la ploma, pera renuar la conversa ab sos valguers lectors. Y per cert, que en les curtes ratlles que anem a escriure hi ha ben poc de bonich.

Tot hom sabia que en la molt antiga capella del Mas Marquet, hi havia una retaula de molt mèrit, els quals havien atret a visitarlos al Centre Excursionista de Manresa, al plorat Raimon Casellas (a. c. s.), a mossen Gudayol de Vich, y tants y tants altres, que ho havien considerat com d'inalcançable valor artístic.

Donchs aquells retaules, segons noticiu que'l cronista creu molt avuy, han desaparegut. L'actual propietari, que es el senyor Calsina de Sant Vicens, per uns pessetes, ha venut dits retaules a uns antiquaris de Barcelona y després d'haverlos extret molt d'amagatots, el diumars 19 d'agost allà a quarts de nou del vespre, tot sempre segons nostres notícies, els han portat a la ciutat de Vich, a casa d'un anticari, per a ser venuts a subhasta pública.

Alguns d'ells, que's rellevien ab uns bayats els transportaren a mà fins a Sant Vicens, tot d'amagat, com si la conciencia's remordís.

Aquelles joies que l'actual propietari del Mas Marquet no ha tingut, en gens d'estima artística, els que han comprats dits retaules, perquè al contrari, alguna s'exquixia, ne tingueren gran sentiment, y pera que en el gran no's fes malbé, anaren a Barcelona ab el de càrrega que es el que les va portar.

Com a delegat del Centre Excursionista en aquest poble, hem tingut tot l'interès possible en esbrinar les causes que han donat lloch a un fet tan deploable, que ha fet perdre tot l'encís de la esmentada capella, ahont sols hi ha quedat la Mare de Déu de Montserrat, dels molts tressors artístics que guardava.

Les Escoles professionals de l'Unió Industrial

La benemèrita entitat Unió Industrial que ab tant dalt treballa per la cultura tècnica dels obrers toxidors, ha realitzat en el seu local social la exposició dels treballs fets pels alumnes de les escoles durant el curs de 1911 a 1912.

La visita en aquesta exposició es de les més interessants, sobre tot perquè en els treballs exposats se revela que la ensenyança d'aquella casa hi es donada d'una manera sabia y sobretot profeta. Y diem així perquè, tant els exercicis d'anàlisi de teixits y de patinat en carta, així com en el curs de dibuix artístic y de composició, hi han mostres d'un alt valor pedagògic que fan honor als professors de la casa y molt especialment a l'eminent teòric don Pau Redon y Amigó y al notable artista don Ricard Coll.

Especialment interessants desde aquest lloch, ab la part d'ensenyança artística, sense desconeixer l'alt valor y la relació que té ab aquesta la ensenyança tècnica, direm que en Ricard Coll se'ns ha mostrat com un dels molts x

veritables pedagocs de la ensenyança del dibuix que tenim entre nosaltres. Y no diem pas així per l'aplicació dels sistemes que fa, tot partint de la base de la copia del natural, y exigint una directa intervenció de l'home en la comprensió constructiva dels models, sinó perquè'l sistema no es en cap cas apriorístic, sinó que l'home es anterior a tota sistematització de la ensenyança, y segons es